

Leto IX.

V Ljubljani, 15. novembra 1913.

Štev. 11.

VIKTOR GOMULICKI:

Filémon in Baucis.*)

(Prevel dr. V. Z.)

Pokopališče in trata sta bila ena celota. Pokopališče se je raztezalo po nizkem holmcu, trata pa se je nalahko dvigala dotikajoč se mej drugega grička, ki je bil poraščen s trnjem. Meje, ki bi delila grobišče od livade, sploh ni bilo videti. Včasih je bil tam plot iz lesenih kolov, krave pa so toliko časa suvale vanj, da so ga podrle, potem so ga pa pohodile. Na plot se je potem vrglo robidovje in ga popolnoma pokrilo s svojim gostim trnjem.

Iz neke oddaljenosti niste mogli ločiti grobja in loke. Loka in pokopališče sta imela svoje skupine dreves. Cvetlice so rastle po trati, a tudi pri mrtvih jih je bilo dovolj. Slavci so peli enako tu in tam. In zgodilo se je, da je samec vabil z breze nad grobom organistovim samico, ki se je skrivala v jelševju na župnikovi livadi.

*) Filémon in Baucis sta bila po stari grški bajki, ki jo podaja latinski pesnik Ovid v »Metamorfozah« 618—720, dva stara zakonska v Frigiji, ki sta, čeprav revna, pogostila bogá Zena in Herma, ko sta potovala po Frigiji in nista mogla najti gostoljubne strehe. Za plačilo sta izpremenila bogova njuno revno kočó v tempelj, kjer sta bila Filemon in Baucis na lastno željo svečenika. Bogova sta tudi izpolnila njuno željo, da bi šla istočasno s tega svetá; izpremenila sta ju oba v istem hipu v drevesi. —

Prev.

Nobenemu živemu bitju se ni zdelo to domovanje smrti strašno. Ptički in otroci so delali v njem hrup kakor v gozdu ali na vrtu. Videli ste tam lahko tudi staro mlinarjevo kobilo, kako je trgala travo med grobovi. Deček, ki mu je bila poverjena v varstvo, je spal pod kakšnim glogovim grmom, glavo podprto ob ploščnat, razpokan in od maha zelen kamen, kjer so se dali razločiti le še ostanki napisa: »Tukaj počiva... Prosi za vzdihljaj k Bogu...«

Tudi jaz sem hodil večkrat s knjižico v roki po teh krajih. Bral, sanjal in dremal sem in prav nič nisem poznal tistega, kar imenujejo strah pred mrtvimi, kar je nepristojen egoizem in pa slabost. Cvetlice so bile tu najlepše, trava najbolj gosta, in pestri metulji so poletavali sem ter tja v celih rojih. Opoldne, ko je solnce najbolj pripekalo, so prihajali roji čebel. To je šumelo in bučalo, kakor bi igrala godba. Pogledale so vsaki divji roži v srcé in ko so izpile sladki sok iz cvetličnih čašic, so šle pogledat še k tepkam na travniku in odletele na trato, vse bele od cvetnega praška, težke in zdelane.

V juliju sem jedel med iz čebelnjaka na tisti trati in nekako čudno mi je bilo pri srcu, ko sem pomislil, da je bil nabrahan po grobéh. Pa... ali ni veliko takega medu tudi v poeziji!

Od ceste je bilo grobišče ločeno z nizkim napol podrtim zidom, ki je bil površno zlepljen iz poljskega kamnja in ilovice. Zid je bil na nekaterih mestih tako poškodovan, da se ni nič videlo, kje se začenja in kje se konča.

Šel sem enkrat spet tja zjutraj zgodaj, ko je še stala rosa na listju — in zagledal na nasprotni strani staro žensko, kako koplje z motiko zemljo. Kadarkoli je izkopala grudo, se je ustavila, oprla suhe roke ob motiko in počivala. Delo ji je šlo le s težavo in polagoma od rok.

Spoznal sem v stari ženici Onufrijevo iz »ilovnice«. Ilovnica so imenovali kočo, v kateri je prebivala z možem, ki je bil od starosti še mnogo bolj obnemogel kakor je bila ona. Bila je to kaj čudna stavba, neenakomerna in surovo izdelana in rumena od ilovice, s katero je bila zamazana in namazana — je bila podobna osjemu gnezdu. Stala je samotna v širni poljani na pol pota med mlinom in vaško cerkvico.

»Onufrijeva!« sem zaklical, ko sem se ustavil pri zidu. Stara pa je bila že nekoliko gluha in me ni slišala.

Zahtevajte Molinsko cikorijo

»Vive l'empereur!«*) sem zaklical bolj glasno.

Zdrznila se je. Motika ji je padla iz rok. Vzdignila je glavo in poizkušala naravnati skrivljeni hrbet.

»Kaj pa kopljete, mati?« sem vprašal in kričal še bolj na glas, — »ali krompir?«

»O, kakšen krompir, gospod moj zlati!« je odgovorila šušljaje, kajti v ustih ni imela nobenega zobe več. »Saj stojim na posvečeni zemlji!«

Šele zdaj sem spoznal, da starka ne stoji na trati, ampak na pokopališču. Kaj išče tam? Predno sem jo mogel vprašati, se je sama požurila z razlago.

»Jamo kopljem, jamo za svojega Onufrija, gospod moj zlati.«

»Kaj pravite? Saj sem ga še včeraj videl, kako je sedel pred »ilovnico« in strugal šibe.«

»Danes po noči je umrl, gospod moj zlati. Ko se je začelo daniti, je zaspal kakor pišče.«

»Ali ni bil nič bolan?«

»I, kaj bi se revež brigal za to. Umrl je, pa je bilo.«

Pripovedovala je vse to čisto mirno. Ko je vse povedala, je začela spet kopati. Lice, ki je bilo prav tako pepelnate barve kakor te grude zemlje, ki so ležale naokrog, izsušene od solnca, je starki oživel. In kakor je bilo videti, ne od žalostnih čuvstev, ampak, skoro bi rekel, nasprotno.

Onufrijevo in njenega moža sem dobro poznal. Bila sta to najstarejša človeka v celi okolici. Beli palici, ki so jima ju darovali pri zlati poroki, sta že davno strohnili. Lahko bi bila slavila tudi že dijamantno svatbo, pa se nista brigala za to. Pa koga naj bi bila tudi opozorila nánjo. Rodbine nista imela.

Kadarkoli sem vprašal za Onufrijevo starost, vedno so mi odgovorili:

»Gre mu na drugi sto.«

Onufrij je bil, odkar sem ga sploh poznal, gluh kakor klada. Ničesar ni slišal in skoro ničesar govoril. Če je bilo hladno in oblačno, je sedel v izbi in delal kletke. Če je bilo pa lépo vreme, je prišel pred kočo in se grel na solncu.

V takih trenutkih se je večkrat pripetilo, da se je začel starček brez kakšnega zunanjega povoda smejati, mežikal z očmi, kjer ni bilo nič več trepalnic, napihnil lica in kričal:

*) »Vive l'empereur« t. j. »Živio cesar«, s tem klicem so pozdravljali polki in ljudstvo Napoleona I. (Izgovori: Vivlamprör!)

»Bum!... Buuum!... Buuum!...«

Od začetka nisem razumel teh izbruhov. Potem so mi jih razložili. To so bili odmevi zelo, zelo daljne preteklosti. To so bili odmevi Onufrijeve vojaške službe.

Onufrij je namreč služil kot vojak, pa ne kjersibodi. Hodil je z »Napeljónom«, če ne boste zamerili!*)

Včasih je prav rad pripovedoval o tem. V pripovedovanju pa je igralo posnemanje grmenja topov veliko vlogo.

»Takrat nismo nič veliko razmišljali, kar: bum! In na oni strani tisti kakor bi čakali na to: buuum! buuum! Mi pa spet: buum! buuum! buuum!«

Ko je postal še starejši, so mu dogodki izginili iz spomina in oglašali so se le odmevi strellov.

»No, Onufrij, povejte, kako je bilo v vojski!« so ga izpraševali pastirji in skrivali pri tem usta s pestmi, da se ne bi videlo, kako se smejejo.

Starec je pomežiknil z očmi, napihnil lica in kričal kakor na komando:

»Buuum! Buuum! Buuum!«

Nazadnje mu je ta odmev ostal v glavi kakor žebelj. Naj ga je kdo pozneje, ko je oglušel, vprašal karkoli, vedno je odgovarjal samo svoj stari »bum, bum!«

Onufrijeva, ki je bila za kakšnih deset let mlajša od svojega moža, je bila že tudi obnemogla od starosti. Ta dva človeka se nista nikoli ločila. Tudi pri »Napeljónu« sta bila skupaj. On na konju, z bandercem v roki, ona pa v kratkem krilcu, s sodčkom na hrbtu. Od tistih dob ni nobena stvar bolj genila njunih src kakor klic:

(Konec prih.)

»Vive l'empereur!«

*) Poljaki so zelo radi služili Napoleona I., ki jim je obljubil, da obnovi njihovo staro kraljestvo.

**Kdor Kolinsko kavo pije,
dolgo zdrav na svetu žije!**

Našim malčkom

ZOFIJA PODLIPSKA:

Nebeška Rosa.

(Dalje.)

Rosa se je za trenutek ustavila vesela lepega pogleda na vasico. Toda povodni mož, ki ga je mučila lakota, je priganjal dalje. Šla sta torej.

Pred vasjo sta srečavala ljudi. Rosa se je zelo čudila, da se ne ustavljajo in ne vprašujejo, odkod in kam. Zato jim je hrepeneče podajala roko želeč jim dober večer. Ti pa so se ponosno odmikali, ne da bi jima prijazno odzdravljali. Nasprotno — ogledovali so nezaupljivo tujca v ogoljenih oblekah. In ko so bili že mimo, so se še ozirali, da bi videli, kam gresta.

Ko je povodni mož to opazil, je stiskal pesti.

»O, da nisem to, kar sem bil!« je srdito renčal. »Videli bi, kako bi vam povrnil vaše obnašanje nasproti nama!«

Rosa je postala otožna. Sram je je bilo njene obleke. Pospešila je korak in se je ustavila koj pri prvi hiši. Bilo je bogato posestvo.

»Kaj pa hočete?« je zaklicala nad tujcema dekla, ki je stala na dvorišču.

Rosa je prosila prenočišča in košček kruha za moža.

»Mati, slišite?« je vpila dekla čez dvorišče, »tukaj so neki pohajjači, ali jih smem pustiti pri nas čez noč?«

»I seveda!« se je oglasil prijazen glas iz hiše. »Na hlevu je dovolj sena. In povabi jih tudi k večerji. Juhe imamo dosti in božjega daru več nego potrebujemo zase.«

Teh par prijaznih besed je bilo kakor zdravilo za Roso. Kakor je nekdaj osveževala razsušeno zemljo in uvele cvetlice, tako se ji je zdelo, da so zdaj njo samo osvežile prijazne gospodinjinine besede. Zahrepenela je videti bitje, ki je izpregovorilo one besede.

Toda ni se ji posrečilo, in morala se je zadovoljiti s kapljicami njene prijaznosti.

Zahtevajte cikorijo

Na povabilo gospodinje sta prisledla tudi Rosa in njen mož k družini, ki je bila zbrana okoli obilne večerje. Komaj pa je začela jesti, je opazila, da jima družina ne privošči gostoljubnosti. Edina dekla, ki sta jo najprej srečala, se je obnašala nekoliko prijazneje nasproti njima.

Ko je družina opazila, da je povodni mož neprijazen, da, oduren, se je obnašala nasproti tujima gostoma še neprijazneje. Ko bi povodni mož povedal, od kod prihajata in kam gresta, ko bi bil zgovornejši, bi si lahko pridobil prijateljstvo družine. On pa ne le da se ni znal zabavati, temveč se je celo delal kakor bi se hotel z njimi kregati. Ves ogorčen je bil nad njih ravnanjem.

»Da bi le že bil za vasjo!« je pošepetala dekla mlajši.

»Tak je kakor bi hotel hišo podreti!«

»Njegova žena je drugačna, kaj ne?« je dejala mlajša. »Ponižna je in prijazna, in če izpregovori, bi jo človek najraje kar naprej poslušal. Škoda, da je tako zanemarjena in razcapana!«

Te besede niso bile izgovorjene dosti po tihem, in Rosa in povodni mož sta jih zaslišala. Vendar se povodni mož ni zmenil zanje, kajti lakota ga je še vedno nadlegovala. Zato pa je Rosa nehala jesti, vstala je in se postavila za povodnega moža.

»Ko se naješ,« mu je zašepetala, »pojdeva dalje. Čemu potrebujeva prenočišča? Mesec sveti, in moja mati, Noč, je jasna. Ta nas bo čuvala in peljala dalje.«

Povodni mož je prikimal. Hitro je še pogoltnil par grizljčev tako samogoltno, da so se mu vsi začeli smejati.

»Povej no, koliko dni nisi jedel, samogoltnož?« so ga vprašali.

Povodni mož je vstal. Premeril je zbrano družino z ledenim pogledom in je dejal:

»Prav pravite, da sem samogoltnož! Še ne veste, kaj vse sem že pogoltnil! In ko bi to vedeli, bi bežali, kakor bi vam za petami gorelo. O, ko bi bil, kar sem bil nekda, bi bil zaman vaš beg. Vidite, takole bi vas pograbil!«

Ko je to izpregovoril, je delal kakor bi hotel vse navzoče pogoltniti. Stezal je proti njim svoje blede dolge roke. Dekleta so s krikom bežala. Fantje pa so se smejali na vse grlo, smejali tako, da je povodni mož kar stiskal pesti...

V tem pa je Rosa prijela povodnega moža za roke, da bi ne izvršil svoje grožnje.

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

»Ne bodite hudi,« je dejala Rosa, »na mojega moža! Šaljivec je in vas je hotel namesto zahvale pozabavati s šalo. Bog vam plačaj stokrat za večerjo in vam v obilici vse povrni! Pojdeva dalje!«

Vsi so bili očarani od ljubeznivega glasu žene povodnega moža.

»Slišite, žena,« je dejal najstarejši hlapec, siv starec, orač, »škoda vas je, da se tako potikate po svetu. Videti je, da ste dobro vzgojeni. Zakaj raje ne delate? Vem, da bi vas povsod radi videli.«

Povodni mož bi se bil vrgel na hlapca, ko bi ga ne bila Rosa zadržala. Hitro je voščila družini »lahko noč« in že sta z možem hitela iz hiše.

Šla sta skozi prijazno, čedno vas. Rosa se je hrepeneče ozirala v razsvetljena okna premišljujoč, kakšna neizmerna sreča je pač živeti v taki hiši. Ni se jezila nad ljudmi, ki so ju tako osorno sprejeli, kajti vedela je, da so naravne sile včasih še bolj neizprosne. Vendar so te naravne sile nebeški blagoslov ljudem in jim prinašajo več koristi nego škode. Tako je Rosa premišljevala o družini in jo primerjala življenju: »Ljudje so včasih grobi, vendar koristni zaradi svojega dela.« Predvsem pa se je spominjala one deklet, ki se je zavzela zanjo, in zdelo se ji je tudi, da še vedno sliši prijazni glas in ljubeznive besede gospodinje.

O vsem tem je premišljevala Rosa, ki je sicer le dobrote delila. Le včasih je v obliki slane delala marsikomu skrbi, dasi je tudi tokrat bila golemu drevju dobrota.

Prišla sta skozi vas na polje. Povodni mož je ves nejevoljen obžaloval, da ni več to, kar je bil. Kako rad bi razlil svojo jezo v vihar, ki bi mu bile ladje in barke igrača. Toda bil je na suhem in ni imel več nekdanje moči...

Ko sta prišla iz vasi, je začel z osornimi besedami go-drnjati nad Roso, da bi razlil svojo jezo. Ta pa je molče prenašala njegov srd. Potem pa je vzela iz žepa neko čudno zeleno kapico, iz katere je v tistem hipu pricurljal potoček vode.

»Glej,« je dejala Rosa, »ali poznaš to kapico? Ali nisi videl, kako mi je moja draga mamica takrat, ko sva postala človeka, dala tvojo kapico in moj pajčolan, da si lahko takoj, ko bi zahrepenela vrniti se med življe, lahko izgubila človeško podobo. Zadostuje, če daš na glavo to kapico, in jaz če se

ogrnem s pajčolanom! Tu imaš kapico, ne razmišljaj in skoči v reko! Osvobojen boš!»

Povodni mož je vzel kapico, toda ni je dal na glavo, dasi ga je reka močno vabila k sebi. Gladino ji je pokrivala srebrna mesečna zarja, ribice so poskakovale z nje, in valovi so se poigravali z grmičevjem, ki se je sklanjalo nad reko.

V tem se je pokazala vila nad vodo in se je na vse grlo zasmejala svojemu bivšemu gospodarju, ki je zdaj brez moči. Morda je zaslišala razgovor moža in žene.

Zaničljivi smeh vile je silno razjezil povodnega moža. Jezno je stisnil čudovito kapico, da je iz nje šinil mogočen curek vode. Obrnil se je k Rosi in je dejal:

»In ti, ali ostaneš na svetu? Vzemi pajčolan in zapustiva skupaj svet!»

»Nikakor,« je dejala Rosa, »naj sva bila sprejeta kakorkoli, vendar ne odidem. Saj nisem postala človek, da bi se zabavala in žela slavo, temveč hotela sem spoznati dobroto in prijetnost, ki o nji med seboj tako malo vemo!»

»In ali se ne bojiš ostati tako sama v tej pusti pokrajini? Kaj boš tu delala?» je vprašal povodni mož.

»Pozabil si, da je Noč moja mati,« je dejala Rosa. »Kaj bom delala? Umijem se in operem obleko. Med tem pride svetli Dan, moj oče, in solnce poljubi svet. Potem bom pa delala ...«

Povodni mož se je smejal.

»Ko sem iskala v žepu tvojo kapico,« je nadaljevala Rosa, »sem našla tudi iglo, nit in naprstnik. Popravim si obleko, pojdem med ljudi in jih poprosim dela.«

»In jaz naj te zapustim?» je zaklical povodni mož. »Nikoli! Tu pod vrbami je prijetno, ležem in bom spal.«

»Stori, kakor hočeš,« je dejala Rosa. In sama je stopila k reki, da bi se umila in oprala in popravila obleko.

In predno je vstal na vzhodu njen oče, svetli Dan, in razmetal po gorskih temenih zarjo, je bila Rosa čista in je imela obleko popravljeno. Bila je kakor cvetlica v gredici.

* * *

Štiri leta so minila. Sicer nista ne povodni mož ne Rosa štela in merila časa. Izprememba letnih časov se jima je zdela le nekakšno valovanje, ki sta se na njem kolebala kvišku k pomladi in poletju in spet dol skozi jesen v zimski mraz, ki sta

Zahtevajte Zvezdno cikorijo!

iz njega spet vstajala k novemu življenju. Vsak tak prehod so spremljali viharji. Tudi Noč in Dan, roditelja nebeške Rose, sta se menjavala v večnem krogu z letnimi časi, vrstami mesecev, let, stoletij. In med njimi se je vedno prikazovala Rosa kot mili, večni, blagodejni viharje pomirjajoči naravni pojav.

Zdaj ko je postala žena, je bilo drugače. Naučila se je šteti dneve in mesece, in menjajoče se vreme je imelo zanjo važnost. Saj ji ni šlo samo zanjo in za moža, temveč zdaj tudi za otročička, ki ga je mamica Rosa nedavno dobila. Dan in Noč, njegov ded in babica po materini strani, sta ga dobro poznala in sta mu bila že v zgodnji mladosti učitelja in vzgojevalca. Ded, svetli Dan, mu je kazal svet kakor v knjigi s podobami, babica pa, sanjava Noč, ga je zibala, pestovala, vasovala, skrivala in uspavala. Vila in kralj oblakov sta bila otroku ded in babica po očetovi strani. Ta druga babica mu je dala kristalno čašo, polno sveže vode. Kdor se je iz čaše napil, je bil vedno zdrav in vesel.

Kralj oblakov doslej še ni nikoli videl svojega vnučka! Dan in Noč sta namreč prepovedala vsem vilam, naj ničesar ne omenijo temu groznemu kralju o otroku. Bala sta se, da bi ga v jezi ne usmrtil. Dozdaj ni vedel, kje tiči povodni mož, ki ga je v vodnem kraljestvu prav težko pogrešal. Vpraševal je pri Dnevu, vpraševal pri noči, toda ta dva nista povedala. Vprašal je Luno, toda ona je molče plavala po nebu, ne da bi mu odgovorila. Vprašal je Solnce, toda ono se mu je smejalo. (Konec prih.)

• LISTEK. •

Kako ravnamo z zlatimi ribicami. Tiste okrogle posode, v katerih imajo ljudje navadno ribice, so prave mučilnice in društvo za varstvo živali bi moralo nastopiti proti njim.

Ribe je treba imeti v štirivoglatih akvarijih, ki so zasajeni z vodnimi rastlinami in dosti prostorni. Na vsako ribico mora priti en liter vode! Vodne rastline avtomatično (same od sebe) porabljajo ogljikovo kislino, ki jo izdihavajo ribe in izločujejo v vodo kisik, ki ga ribe rabijo za dihanje. Tako se voda sama od sebe ohrani sveža in je ni treba vsak dan menjavati, kar delajo ljudje zelo neprevidno tako, da vlijejo v posodo mrzle vodovodne ali studenčne vode; ta nagla izprememba toplote ribam zelo škoduje. Voda mora biti srednje topla kakor je voda, ki teče po solnčnem ribniku (bajerju). Jemati moramo tudi vodo vedno iz istega kraja, bodisi že iz reke (potoka) ali studenčnice (vodovodno), ki pa ne sme biti mrzla, ampak postana. Najbolje je, če jo merimo s toplomerom in damo svežo prav tako

gorko kakor je bila odlita v posodi. — Nikoli ne lovimo ribic z rokami, ampak z malo mrežico in jih denimo tačas, dokler čistimo posodo, spet le v istotako toplo vodo kakor je bila prej v posodi. Jesti ni treba dajati ribam vsak dan, ker se voda preveč ponesnaži, zadostuje popolnoma, če jim damo malo hrane vsak 3.—4. dan in sicer ne preveč naenkrat. — Od novembra pa do konca januarja jim nikar ne dajamo sploh nič hrane, sledeče tri mesece pa le malo. — Kdor zna nemški, dobi natančna navodila v »Miniatür-Bibliothek« v knjižici: »Das Süßwasseraquarium,« ki stane le 12 vinarjev.

Mastni madeži na papirju se odpravijo s t. zv. žgano (ogljikovo kisljo) magnezijo, ki jo dobimo v lekarni ali drogeriji. Primešamo ji malo vode in napravimo iz nje gosto kašo. S to kašo namažemo mastni madež. Ko se magnezija posuši, jo odstranimo z nožem ali mehko krtačo. Če madež ni še izginil popolnoma, ponovimo proceduro. — Tudi z dobrim pivnikom se dajo taki madeži odpraviti, pod madež in na madež denemo pivnik in potegnemo preko njega gorák likalnik.

Svilene pentlje in trakove peremo najboljše v bencínu.

Mehurji na nogah, napolnjeni z vodo se napravijo posebno radi po leti pri naporni hoji. Nikoli jih nikar ne prerežimo z nožem ali s škarjami; pač pa jih lahko prebodemo z desinficirano iglo, da more odteči voda v mehurju. Ko smo vodo popolnoma iztisnili, namažemo mehur z borovo vazelino ali pa z ichthyolovim mazilom, kože pa nič ne odrezujemo. Zelo dobro je, če položimo na bolno mesto tudi sterilizirane váte in nalahko obvežemo. V komodnem obuvalu lahko potem brez težav in nevarnosti (zastrupljenja krvi!) hodimo. Namažemo pa vsaj dvakrat na dan, zjutraj in zvečer; mlačna kopel pred mazanjem deluje zelo dobro.

Zanesljiv pomoček proti nahodu. Če smo dobili nahod, vsa lokalna sredstva (formanova váta, šnofanje mentholovega praška i. p.) nahoda samega na sebi ne odpravijo, kvečjemu ga polajšajo. Kupira (odreže ga, če se že ni prehudo razvil, močno potenje, bodisi v parni kopeli ali kopeli z vročim zrakom, bodisi, da izpijemo zvečer par skodelic vročega lipovega ali bezgovega čaja, ko smo poprej vzeli ($\frac{1}{2}$ —1 g) »aspirina«, ki ga dobimo v lekarni. Na Francoskem pa rabijo pri nahodu gorčični obliži (Senfpapier, sinapisme). Najboljši je originalni pariški obliž tvrdke »Rigollot« v Parizu, ki ga dobimo v vseh boljših lekarnah. Vsi drugi gorčični obliži, nemški in avstrijski niso polovico tako močni kakor je Rigollotov in nimajo torej sigurnega učinka. Zadostuje nam, če je nahod šele v začetkih, en sám listek »gorčičnega papirja Rigollot«, da poneha vnetje nosnih sluznic, kakor bi odrezal. V ta namen si prerežemo obliž počez na dva enaka dela, ki ju pomočimo potem za par sekund v vodo in si privežemo na vsako méčó na nogi po enega. Čez nekaj časa začne papir na méči žgati in peči; obdržimo ga tam kakšnih 5 minut, dokler pač moremo vzdržati in ga potem predenemo na drug prostor na méči, kar lahko z obližem Rigollot, ki je zelo močan, še enkrat ponovimo. Od obliža koža na méči postane rudeča in vneta, kar pa nič ne škoduje; na ta način ravno potegne kri in vnetje iz nosnih sluznic, iz oči in glave v noge in rešeni smo nahoda, ki bi se lahko spremenil v influenco ali hud katar v sapniku. Najbolje bo delovalo, če napravimo to zvečer v postelji. Če treba ponovimo še drugi dan.

Proti naftalinu. Spomladi spravijo gospodinje zimsko obleko, kožuhovino i. p. in si jo na razne načine izkušajo zavarovati proti moljem. Nekatere devljejo poper, druge kafro itd., večina pa še vedno uporablja »naftalin«, ker so prepričane, da njegov duh prepodi ves mrčes. Toda, ko pridejo jeseni te stvari spet na dan in jih je treba spet nositi, kako težko težko je odpraviti iz njih zoprni duh po naftalinu! Može so posebno hudi na njegov neznosni smrad; žene ga pa rabijo vseeno, ker mislijo, da je najboljši pomoček proti moljem. Francoski kemik Carré pa je zdaj dokazal, da naftalin proti moljem prav nič ne pomaga, pač pa lahko zelo škoduje človeškemu zdravju, ker je hud strup. Vdihavanje njegovega duha povzroča glavobol in celo bljuvanje. Celo smrtno nevarno je obolel neki gospod v Caenu, ker je spal v sobi, kjer so bile vrečice z naftalinom, ki se na zraku razkrajajo na naftal in ogljikov oksid t. j. tisti strupeni plin, ki se tvori, če prezgodaj zapremo zatvornico pri peči.

Rože na vrtu privezujemo h kolu le enkrat in sicer pod vrhom, to pa radi vetra. Ako se vsled hude burje vez odveže, se roža pripogne k zemlji in ker je zelo prožna, se drevesce ne zlomi tako lahko. Če so pa vrtnice z visokim stebлом privezane dvakrat, se pa pri taki priliki največkrat zlomijo. Gornja vez se n. pr. odveže, spodnja pa trdno drži. Drevesce se ne more v vsej svoji dolgotosti pripogniti do tla in se zlomi navadno ravno v sredini.

Predmeti iz kavčuka (gumija) n. pr. galoše, plašči, cevi itd. se včasih pokajo in lomijo. Popolnoma mehki in prožni postanejo spet, če jih denemo za kake pol ure v zmes iz 1 dela salmijakovca in 2 delov vode.

Resna stvar

je ohranitev zdravja; človek lahko vsa leta svojega bivanja na zemlji ostane vesel življenja in zdrav in krepak do visoke starosti, če za odpravo nastopajočih bolečin in težkoč, provzročenih vsled prepiha, prehlajenja ali vlage, kot so n. pr. revmatične, protinske, nevralgične bolečine, glavobol, zobobol in bolečine v ušesih, šumenje v ušesih, slabe oči, tresenje telesa, krči, bolečine v hrbtu, bodenje, trganje po udih, bodljaji v ramah itd. uporablja Fellerjev lajšajoči fluid iz rastlinskih zelišč z znamko „Elzafluid“. Učinkuje oživljajoče, osvežujoče in preprečuje kašelj, nahod, hripavost, bolečine v grlu, težka čreva, bolečine v prsih in druge bolezni. Mnogo zdravnikov ga priporoča in hvali v številnih priznalnih pismih. Mi sami uporabljamo Fellerjev fluid, da dosežemo zdrav spanec, močne živce, jačje mišice in zdravo kroženje krvi, in ga moremo čim najtopleje priporočati. Pri lekarnarju E. V. Fellerju v Stubici, Elsatrg št. 297, (Hrvatska) naročite 12 malih stekl. ali 6 dvojnih stekl. ali pa dve specialni stekl. za K 5— pošt. prosto, 24 malih stekl. ali 12 dvojn. stekl. ali 4 specialne za K 60 vin. prosto pošt., 60 malih ali 30 dvojn. ali 10 specialnih stekl. za K 20— pošt. prosto. Pri želodčnih bolečinah, motenju v prebavi, lenivosti črev in zaprtju, služijo hitro in sigurno najbolje Fellerjeve odvajajoče rhabarbara-kroglijice z znamko „Elza-kroglijice“, pospešujejo tek, lajšajo krče, provzročijo lahko odvaj. in zboljšajo kri in nimajo nikakih neprijetnih stranskih pojavov. 6 škat. pošlje pošt. prosto za K 4— lekarnar E. V. Feller, Stubica Elsatrg št. 297, (Hrvatska). Ker je v prometu mnogo ničvrednih ponaredb, pazite vedno natančno na naslov. Samo pristni „Elza“-izdelki so bili že po celem svetu deležni visokih odlikovanj.

Jelenjo kožo, ki čistimo z njo okna, zrcala i. pod. očistimo najbolje, če jo operemo v hudo slani vodi. Tako oprana koža ne postane trda, kadar se posuši.

V Ljubljani imamo že nekaj let domače podjetje, na katero smemo biti po pravici ponosni, to je širom naše domovine že dobro znana Kolinska tovarna kavnih primesi. Dobro znana je ta tovarna našim gospodinjam po svojem izvrstnem kavnem pridatku, ki se jim je zaradi svoje nedosežne kakovosti priljubil nad vse. Kolinska tovarna, ki izdeluje tako izvrstno blago, je lepo izpričevalo za visoko stopinjo domače industrije, ki s tujo lahko kar najuspešneje tekmuje. — Da bi le vse naše gospodinjne spoznale, da ni dobro morda to, kar nam tujci nudijo, temveč v prvi vrsti to, kar smo sami napravili, in bi se vse brez izjeme oprijele naše izvrstne domače Kolinske kavne primesi! Še bolj bi se lahko razvilo naše dično domače podjetje. Zato bodi geslo vsake zavedne slovenske gospodinjne: »Kupujmo vedno le domače blago, kupujmo izvrstno domačo Kolinsko kavno primesi!«

Srečo, da je lepa in si z lepoto v družabnem življenju, v družini in v svetu pridobi veljavo, doseže vsaka žena lahko z uporabo Fellerjeve obraz in kožo varujoče pomade. Ta odstrani pege, lise, nečistoče, zajedavce, mozole ter napravi kožo mehko, nežno in rožnato ter se uporablja od več tisoč žen z uspehom. Ne poslužujte pa se škodljivih sredstev, ampak naroči naj se edino pristno, kožo varujočo pomado »Elsa«. 1 lonček velja K 2— kot priposlatev, 2 lončka K 5— poštne prosto. Ravnotako je priljubljeno Fellerjevo boraksovo milo (80 vin.) in Fellerjevo lilijno milo (K 1—) se dobiva samo pri E. V. Fellerju, Stubica, Elzatr št. 297.

Današnja moda zahteva

brezpogojno, da se
obleka zanesljivo in
: gladko zapenja. :

Kok-i-noor zaklopniki

so kar najbolj ploski in drže
pri vsakršnem gibanju telesa trdno; elastično pero omogo-
čuje, da se obleka lahko, toda nikdar sama ne odpenja.

Edino najvišja odlikovanja!

Dragocena darila!

Knjigarna L. Schwentner

v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 3

priporoča slovenskim gospodinjam sledeči knjigi:

Dobra gospodinja.

Spisala Minka Govekarjeva.

V tej knjigi najde s časom napredujoča gospodinja vse, česar potrebuje. Obsega navodila, po katerih je ženi in materi skrbeti za duševni in telesni blagor svoj, svojih otrok in svoje družine. Pisateljica označuje tudi stališče žene v prečem protialkoholiskem vprašanju in že upošteva celo naše najnovejše gospodarsko vprašanje o prometu s tujci. Skratka: Gospodinja, ki se bo ravnala po tej knjigi, postane v resnici trdna opora naše narodnosti.

Cena elegantne vezani knjigi K 2-80, po pošti K 3-—.

Neobhodno potrebni knjigi za slovenske gospodinje!**Dobra kuharica.**

Spisala Minka Vasič-Govekarjeva.

Drugi, pomnoženi tatis.

Obsega na 576 straneh 1327 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana, zadošča torej zahtevam in potrebam tudi najfinejše kuharice.

Priznana najboljša kuharska knjiga.

Slovenke, kupujte jo in kuhajte po njenih navodilih, in ne bodele se kesale!

Cena K 6-—, po pošti K 6-55.

**Cefire
1913****Ne smete pozabiti,**

da dobro in pristno barvno blago vsakdo direktno pri izdelovaltelju najbolje in poceni kupi.

**Kanafase
1913**

Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe, damaste, batiste, svilo, atlase, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano krščansko trdko

Jaroslav Marek ročna tkalnica šte. 70.

v Bistrem pri Novem mestu ob M. t. Češko.

Vzorci se pošiljajo zastoni in (poštne prosto.

V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefira, delena, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 20 K, najfinejše vrste za 25 K franko po povzetju. — Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — Sraje za gospode iz cefira in oksforda 1 komad po K 1-80, 2-20, 2-60, 3-—, 4-—, in 4-50. — Odjemalcem najmanj 6 sraje pošljem poštne prosto. — Pri naročilih zadošča navedba širine vratu. — Dopisuje se slovensko.

V enem letu nad 300 priznalnic od Slovencev.

Schneider & Verovšek Ljubljana, Dunajska c. 16

trgovina železnine na debelo in na drobno

priporoča svoje bogato in novo urejeno zalogo kuhinjske oprave kakor: litomajlirano posodo in emajlirano pločevinasto posodo najboljše kakovosti z znamko »Superiore« pod jamstvom, kuhinjsko orodje, železne in medene postelje, železne umivalnike prav čedno izdelane, blagajne in sploh vse, kar se rabi v hiši in kuhinji, dobi vsaka gospodinja v veliki izbi in v najboljši kakovosti. — Zmerne cene!

Alojzij Vodnik
kamnoseška industrija
Ljubljana

Splošni kamenarski proizvodi

Krasne plošče za pohištva
iz 30 vrst svetovnih marmorjev

Slovenske Skrbite gospodinje! za dobro čtivo svoji rodbini!

*Naročite torej „Slovenski Ilustrovani Tednik“,
ki je najbolj zanimiv in zabaven slovenski časopis.
Izhaja v Ljubljani in stane četrtletno le 2 K.*

5000 K zaslužka

plačam onemu, ki dokaže, da moja čudežna zbirka

300 kosov za samo 6 K 50 v.

ni priložnostni kup in sicer: 1 prava švicarska **sist. Roskopf-pat. žepna ura**, dobro idoča in točno regulir. s pismeno 3 letno garancijo tovarne, 1 amerik. doublezlata verižica, 2 amerik. doublezlata prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlačena garnitura (manšetni, ovratniški in prsni gumbi), 1 amerik. žepni nož (5 delni), 1 eleg. bela kravata (barva bela po želji najnovejše fazone), 1 krasna kravatna igla s similibrijantom, 1 krasna damska broša (zadnja novost), 1 koristna popotno-toaletna garnitura, 1 elegantna prava usnjata denarnica, 1 par amerik. boutonov z imit. draguljem, 1 pat. angl. vrem. barometer, 1 sal. album z 36 umetniškimi in najlepšimi razgledi sveta, 1 krasni ovratni in lasni koljer iz pravih orijentalških biserov, 5 indijskih proroških hudičkov, ki zabavajo celo družbo, in še 250 različnih predmetov, ki so v vsaki hiši potrebni in nepogrešljivi, gratis. Vse skupaj z eleg. sistem Roskopf žepno uro vred, ki je sama dvojnega vredna, stane **6 K 50 v.**

Dobi se po povzetju ali proti predplačilu (tudi znamke se sprejemajo) od:

J. GELB, razpošiljalnica Novi Sandec 204.

Če se naročita 2 zavoja, se **6 najfinejših platnenih žepnih robcev** zastoj pridene. Za neugajajoče denar brez vsega takoj nazaj, tako da je vsak riziko izključen.

Višjega štab. zdravnika in fizika dr. Schmida znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhoto, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost, tudi ako je že zastarano.

Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi.

Dobiva se samo v lekarni na Novem trgu v Celovcu.

Redka prilika!

Neka tovarna, ki je trpela vsled povodnji, mi je poverila razprodajo rešenega blaga, več tisoč kosov krasnih, gorkih

flanelastih odej

najnovejših vzorcev in lepih barv. Vodni madeži se komaj poznajo. Odeje so primerne za vsako gospodinjstvo. Dolžina 190 cm, širina 135 cm. Razpošiljam po povzetju in sicer: **3 lepe flanelaste odeje modnih barv in vzorcev za 9 K, 4 odeje (konjske) za 10 K.** — Kdor bere to ponudbo, naj takoj naroči — in ne bo se kesal.

M. BEKERA, Nachod (Češko).

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dejniška glavnica 8.000.000 K.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fond okroglo 1.000.000 K.

Podružnice v Spletu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju

in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice
in na tekoči račun ter jih obre-
stuje od dne vloge po čistih

4 ³/₄ %

Priporoča promese Tiskih srečk
:: Glavni dobiček 180.000 K. ::

Josip Glup

v Ljubljani, na Starem trgu

priporoča

svojo veliko zalogo
narejenih oblek.

Dobro blago,

Nizke cene.

„Adrija“

Drogerija. • Fotomanufaktura.

B. Čvančara, Ljubljana, Šelenburgova ulica
ima v zalogi

priznano izborna sredstva
za negovanje kože.

Cvetlični sneg.

Različna toaletna mila, parfumi i. t. d.

≡ Špedicija in komisija ≡

„BALKAN“

Podružnica: Ljubljana, Dunaj. cesta 33
v „Prvem ljubljanskem javnem skladišču“.

Centrala v Trstu.

== Prevažanje blaga in pohištva. ==

Selitve s patent. selitvenimi vozovi

Skladišče. na vse strani. Zacarinanje.

Zmerne cene!

Točno in solidno!

Edina

**KOLINSKA
KAVINA
PRIMES**

je

najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek